

Numele și prenumele:

Data: 28.01.2021

Grupa:

Facultatea: Automatică și Calculatoare

Partea I (funcții de o variabilă reală)

1. Studiați convergența șirului dat prin $x_0 = 1$,

$$x_{n+1} = \frac{\pi}{2} - \operatorname{arctg} \frac{1}{x_n}, n \in \mathbb{N}.$$

Soluție: Pentru a rescrie expresia prin care este definit șirul vom utiliza formula:

$$\operatorname{arctg} x + \operatorname{arctg} \frac{1}{x} = \frac{\pi}{2}, \forall x > 0$$

Obținem:

$$x_{n+1} = \operatorname{arctg} x_n$$

Să identificăm câțiva termeni ai șirului propus spre analiză:

$$\begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = \operatorname{arctg} 1 = \frac{\pi}{4} < 1 \end{cases}$$

Vom analiza în cele ce urmează monotonia și mărginirea șirului:

• **Monotonia:** Analizăm:

$\frac{x_{n+1}}{x_n} = \frac{\operatorname{arctg} x_n}{x_n}$ Definim $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - \operatorname{arctg} x$. Se obține:

$$f'(x) = 1 - \frac{1}{x^2 + 1} = \frac{x^2}{1 + x^2} > 0$$

Deci $f(x) \geq f(0) = 0 \rightarrow x \geq \operatorname{arctg} x$. Prin urmare:

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} \leq 1 \rightarrow a_{n+1} \leq a_n$$

deci șirul este descrescător.

• **Mărginirea:** Fiind un șir de numere naturale descrescător:

$$0 < a_n \leq 1.$$

Pentru a afla limita trecem la limită în relația de recurență. Fie $l = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n \rightarrow l = \operatorname{arctg} l \rightarrow l = 0$.

2. a) Utilizând criteriile de convergență, să se determine natura seriilor:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \sin \left(\frac{n^{2020}}{n^{2022} + 2021} \right), \quad \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n(\ln n)(\ln \ln n)^{2021}}.$$

Soluție: Vom utiliza pentru prima serie faptul că $\sin x \leq x \rightarrow \sin \left(\frac{n^{2020}}{n^{2022} + 2021} \right) \leq \left(\frac{n^{2020}}{n^{2022} + 2021} \right)$.

Deci vom folosi criteriul de comparație deoarece:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \sin \left(\frac{n^{2020}}{n^{2022} + 2021} \right) \sim \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n^{2020}}{n^{2022} + 2021} \right) \sim \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2}$$

și ultima serie are aceeași natură cu $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2}$ (C) deci și seria inițială va fi convergentă.

A doua serie: Având în expresie logaritmi vom aplica criteriul de condensare.

Dacă $(u_n)_n$ este un șir descrescător atunci $\sum_{n=1}^{\infty} u_n \sim \sum_{n=1}^{\infty} 2^n u_{2^n}$.

Vom considera:

$$a_n = \frac{1}{n(\ln n)(\ln \ln n)^{2021}}$$

și ne propunem să analizăm raportul $\frac{a_{n+1}}{a_n}$.

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{n(\ln n)(\ln \ln n)^{2021}}{(n+1)\ln(n+1)(\ln \ln(n+1))^{2021}} < 1 \rightarrow a_n \text{ descrescător} \quad (1)$$

Observăm mai întâi faptul că $\ln x \leq x - 1$:

$$\ln(\ln n) \leq \ln(1 + \ln n - 1) \leq \ln n - 1 \leq n$$

În concluzie:

$$a_n := \frac{1}{n(\ln n)(\ln \ln n)^{2021}} \leq \frac{1}{n(\ln n)(\ln n)^{2021}} = \frac{1}{n(\ln n)^{2022}} := b_n$$

Observăm că b_n este descrescător și că putem aplica criteriul de condensare pentru $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ mai ușor:

$$\sum_{n=1}^{\infty} b_n \sim \sum_{n=1}^{\infty} 2^n b_{2^n} = \sum_{n=1}^{\infty} 2^n \frac{1}{2^n (\ln 2^n)^{2022}} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(\ln 2)^{2022} \cdot n^{2022}} \sim \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{2022}} \quad (C)$$

Am obținut $a_n \leq b_n$ cu $\sum_{n=1}^{\infty} b_n(C)$ prin urmare conform CCI și $\sum_{n=1}^{\infty} a_n(C)$.

b) Aflați mulțimea de convergență și calculați suma seriei de puteri $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{n} x^{2n}$.

Soluție:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{n} x^{2n} = \sum_{n=1}^{\infty} a_n y^n, \quad y = x^2, \quad a_n = \frac{3^n}{n}$$

Vom identifica mai întâi raza de convergență:

$$R = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right|} = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3^{n+1}}{n+1} \cdot \frac{n}{3^n} \right)} = \frac{1}{3}$$

Se obține că seria propusă este (AC) pentru $|y| < \frac{1}{3}$ și divergentă pentru $|y| > \frac{1}{3}$. Vom analiza acum situația în capetele $y = \pm \frac{1}{3}$.

- $y = \frac{1}{3}$ obținem seria $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} \quad (D)$
- $y = -\frac{1}{3}$ nu este posibil. Prin urmare:

$$\begin{cases} (AC), & |y| < \frac{1}{3} \\ (D), & |y| \geq \frac{1}{3} \end{cases} \rightarrow \begin{cases} (AC), & |x| < \frac{1}{\sqrt{3}} \\ (D), & |x| \geq \frac{1}{\sqrt{3}} \end{cases}$$

Pentru a identifica suma seriei să observăm că:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{n} x^{2n} = -\ln(1 - 3x^2)$$

3. Arătați inegalitatea:

$$(e+x)^{e-x} > (e-x)^{e+x}, \quad \forall x \in (0, e).$$

Soluție: Prin logaritmare inegalitatea devine

$$(e-x) \ln(e+x) > (e+x) \ln(e-x).$$

Avem astfel de arătat că $f(x) > 0$, oricare ar fi $x \in (0, e)$, unde

$$f : (0, e) \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = (e-x) \ln(e+x) - (e+x) \ln(e-x).$$

Cum

$$\begin{aligned} f'(x) &= -\ln(e-x) - \ln(x+e) - \frac{x-e}{x+e} - \frac{x+e}{x-e} \\ &= -\ln(e^2 - x^2) + 2 \frac{e^2 + x^2}{e^2 - x^2} \\ &> -\ln(e^2) + 2 = 0, \end{aligned}$$

oricare ar fi $x \in (0, e)$, deducem că f este strict crescătoare pe $(0, e)$. Deci

$$\text{Im } f = \left(\lim_{x \rightarrow 0} f(x), \lim_{x \rightarrow e} f(x) \right) = (0, +\infty)$$

sau $f(x) > 0$, oricare ar fi $x \in (0, e)$.

Partea a II-a (funcții de mai multe variabile reale)

1. Se dă funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin

$$f(x, y) = \begin{cases} (x^2 + y^2) \sin \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0). \end{cases}$$

Studiați existența derivatelor parțiale și diferențiabilitatea lui f în punctul $(0, 0)$.

Soluție: Studiem mai întâi continuitatea: Din inegalitatea:

$$\left| (x^2 + y^2) \sin \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} \right| \leq x^2 + y^2$$

rezultă prin trecere la limită că:

$$\lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} (x^2 + y^2) \sin \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} = 0$$

deci funcția este continuă în origine.

Să observăm că:

$$\begin{cases} f(x, 0) = x^2 \sin \frac{1}{\sqrt{x^2}}, & x \neq 0 \\ f(0, y) = y^2 \sin \frac{1}{\sqrt{y^2}}, & y \neq 0 \end{cases}$$

Folosim definiția:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x, 0) - f(0, 0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 \sin \frac{1}{\sqrt{x^2}}}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} x \sin \frac{1}{|x|} = 0 \quad (2)$$

deoarece $\left| \sin \frac{1}{|x|} \right| \leq 1$.

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{y^2 \sin \frac{1}{\sqrt{y^2}}}{y} = \lim_{y \rightarrow 0} y \sin \frac{1}{|y|} = 0 \quad (3)$$

deoarece $\left| \sin \frac{1}{|y|} \right| \leq 1$.

Presupunem că f este diferențiabilă în $(0, 0)$ deci $df(0, 0) = \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0)dy = 0$.

Calculăm acum:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{f(x, y) - f(0, 0) - df(0, 0)}{\sqrt{x^2 + y^2}} = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \sqrt{x^2 + y^2} \sin \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} = 0$$

Deci funcția este diferențiabilă în $(0, 0)$.

2. Considerăm funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = (x - 2y) \cdot e^{-x^2 - 4y^2}$.

a) Calculați derivatele parțiale și scrieți formulele pentru diferențialele de ordinul 1 și 2 ale funcției f într-un punct oarecare din domeniul funcției.

Soluție: Calculăm mai întâi diferențialele de ordinul 1 și 2.

- $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = e^{-x^2 - 4y^2} (1 - 2x(x - 2y)) = e^{-x^2 - 4y^2} (1 - 2x^2 + 4xy)$
- $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = e^{-x^2 - 4y^2} (-2 - 8y(x - 2y)) = e^{-x^2 - 4y^2} (-2 - 8xy + 16y^2)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = e^{-x^2 - 4y^2} (-2x(1 - 2x^2 + 4xy) - 4x + 4y) = e^{-x^2 - 4y^2} (4x^3 - 8x^2y - 6x + 4y)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = e^{-x^2 - 4y^2} (-8y(-2 - 8xy + 16y^2) - 8x + 32y) = e^{-x^2 - 4y^2} (48y + 64xy^2 - 128y^3 - 8x)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = e^{-x^2 - 4y^2} (-8y(1 - 2x^2 + 4xy) + 4x) = e^{-x^2 - 4y^2} (16x^2y - 32xy^2 - 8y + 4x)$
- $\frac{\partial f}{\partial y \partial x}(x, y) = e^{-x^2 - 4y^2} (-2x(-2 - 8xy + 16y^2) - 8y) = e^{-x^2 - 4y^2} (16x^2y - 32xy^2 + 4x - 8y)$

Diferențialele de ordinul 1 și 2.

- $df(x, y) = \frac{\partial f}{\partial x}(x, y)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x, y)dy$
 $= e^{-x^2 - 4y^2} (1 - 2x^2 + 4xy)dx + e^{-x^2 - 4y^2} (-2 - 8xy + 16y^2)dy$
- $d^2f(x, y) = \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}dx^2 + 2\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}dxdy + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}dy^2$
 $= e^{-x^2 - 4y^2} (4x^3 - 8x^2y - 6x + 4y)dx^2 + 2e^{-x^2 - 4y^2} (16x^2y - 32xy^2 + 4x - 8y)dxdy$
 $+ e^{-x^2 - 4y^2} (48y + 64xy^2 - 128y^2 - 8x)dy^2$

b) Determinați punctele critice, calculați matricea hessiană în aceste puncte și determinați punctele de extrem ale funcției f .

Soluție: Punctele critice sunt soluțiile sistemului:

$$\begin{cases} \frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = 0 \\ \frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 1 - 2x^2 + 4xy = 0 \\ -2 - 8xy + 16y^2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2 - 4x^2 + 8xy = 0 \\ -2 - 8xy + 16y^2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 4y^2 - x^2 = 0 \\ -2 - 8xy + 16y^2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (2y - x)(2y + x) = 0 \\ -2 - 8xy + 16y^2 = 0 \end{cases}$$

• **Cazul I** Dacă $x = 2y$ din a doua relație obținem:

$$-2 - 16y^2 + 16y^2 = 0(F)$$

• **Cazul II** Dacă $x = -2y$ din a doua relație obținem:

$$-2 + 32y^2 = 0 \rightarrow y^2 = \frac{1}{16} \rightarrow y = \pm \frac{1}{4}$$

Se obține:

$$\begin{cases} y = \frac{1}{4} \rightarrow x = -\frac{1}{2} \\ y = -\frac{1}{4} \rightarrow x = \frac{1}{2} \end{cases}$$

Avem două puncte critice:

$$\left(\frac{1}{2}, -\frac{1}{4}\right), \left(-\frac{1}{2}, \frac{1}{4}\right)$$

Matricea hessiană va fi:

$$H_f(x, y) = e^{-x^2-4y^2} \begin{pmatrix} 4x^3 - 8x^2y - 6x + 4y & 16x^2y - 32xy^2 + 4x - 8y \\ 16x^2y - 32xy^2 + 4x - 8y & 48y + 64xy^2 - 128y^3 - 8x \end{pmatrix}$$

Vom scrie componența acestei matrice în punctele critice determinate anterior:

$$H_f\left(\frac{1}{2}, -\frac{1}{4}\right) = e^{\frac{1}{4}-\frac{4}{16}} \begin{pmatrix} -\frac{4}{8} + 8\frac{1}{4}\frac{1}{4} - \frac{6}{2} - \frac{4}{4} & -\frac{16}{16} - \frac{32}{32} + \frac{4}{2} + \frac{8}{4} \\ -\frac{16}{16} - \frac{32}{32} + \frac{4}{2} + \frac{8}{4} & -\frac{48}{4} + \frac{64}{32} + \frac{128}{64} - \frac{8}{2} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -4 & 4 \\ 4 & -12 \end{pmatrix}$$

Observăm că $\Delta_1 = -4 < 0$, $\Delta_2 > 0$ deci $\left(\frac{1}{2}, -\frac{1}{4}\right)$ este un punct de maxim local.

$$H_f\left(-\frac{1}{2}, \frac{1}{4}\right) = e^{\frac{1}{4}-\frac{4}{16}} \begin{pmatrix} \frac{4}{8} - \frac{8}{16} + \frac{6}{2} + \frac{4}{4} & \frac{16}{16} - \frac{32}{32} - \frac{4}{2} - \frac{8}{4} \\ \frac{16}{16} - \frac{32}{32} - \frac{4}{2} - \frac{8}{4} & \frac{48}{4} - \frac{64}{32} - \frac{128}{64} + \frac{8}{2} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 & -4 \\ -4 & 12 \end{pmatrix}$$

Observăm că $\Delta_1 = 4 > 0$, $\Delta_2 > 0$ deci $\left(-\frac{1}{2}, \frac{1}{4}\right)$ este un punct de minim local.

Partea a III-a (integrabilitate)

1. Să se calculeze integralele nedefinite:

$$\int \frac{dx}{(x^2+1)^2} \text{ și } \int \frac{x^4+5x^2-7x+3}{x^5-2x^4+2x^3-4x^2+x-2}.$$

Soluție:

$$\begin{aligned} \int \frac{dx}{(x^2+1)^2} &= \int \frac{x^2+1-x^2}{(x^2+1)^2} dx = \int \frac{1}{x^2+1} dx - \frac{1}{2} \int x \cdot \frac{2x}{(1+x^2)^2} dx \\ &= \arctg x + \frac{1}{2} \int x \cdot \left(\frac{1}{1+x^2}\right)' dx = \arctg x + \frac{x}{2(1+x^2)} - \frac{1}{2} \arctg x + C \\ &= \frac{1}{2} \arctg x + \frac{x}{2(1+x^2)} + C. \end{aligned} \quad (4)$$

A doua integrală este o integrală din funcții raționale. Pentru a găsi valoarea acestuia vom descompune mai întâi polinomul de la numitor. Pentru aceasta căutăm mai întâi rădăcinile acestuia printre divizorii termenului liber și anume:

$$\pm 1, \pm 2$$

Observăm că $x = 2$ este rădăcină a polinomului $x^5 - 2x^4 + 2x^3 - 4x^2 + x - 2$ deci vom scrie acesta ca fiind un produs dintre $x - 2$ și un alt polinom de ordin 4.

$$\begin{aligned} x^5 - 2x^4 + 2x^3 - 4x^2 + x - 2 &= x^4(x-2) + 2x^2(x-2) + (x-2) \\ &= (x-2)(x^4 + 2x^2 + 1) = (x-2)(x^2+1)^2 \end{aligned} \quad (5)$$

Vom descompune acum fracția de sub integrală în fracții simple după cum urmează:

$$\frac{x^4+5x^2-7x+3}{x^5-2x^4+2x^3-4x^2+x-2} = \frac{A}{x-2} + \frac{Bx+C}{x^2+1} + \frac{Dx+E}{(x^2+1)^2} = \frac{A(x^2+1)^2 + (Bx+C)(x^3-2x^2+x-2) + (Dx+E)(x-2)}{(x-2)(x^2+1)^2}$$

Avem de rezolvat următorul sistem de ecuații:

$$\begin{cases} A+B=1 \\ C-2B=0 \\ 2A+B-2C+D=5 \\ -2B+C-2D+E=-7 \\ A-2C-2E=3 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} A=1 \\ B=C=0 \\ D=3 \\ E=1 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$I = \int \left(\frac{1}{x-2} + \frac{3x}{(x^2+1)^2} + \frac{1}{(x^2+1)^2} \right) dx = \ln|x-2| - \frac{3}{2} \frac{1}{x^2+1} + \frac{1}{2} \arctg x + \frac{x}{2(1+x^2)} + C \quad (6)$$

2. Calculați integrala definită:

$$\int_2^3 \frac{dx}{x + \sqrt{6x - x^2 - 5}}$$

Soluție: Vom analiza mai întâi cantitatea de sub radical pentru a efectua o schimbare de variabilă convenabilă. Avem $6x - x^2 - 5 = (5 - x)(x - 1)$. Putem alege să lucrăm cu schimbarea de variabilă:

$$\sqrt{6x - x^2 - 5} = t(x - 1) \rightarrow 6x - x^2 - 5 = t^2(x^2 - 2x + 1) \rightarrow t^2 = \frac{5 - x}{x - 1}$$

Avem că:

$$t^2(x - 1) = 5 - x \rightarrow x(t^2 + 1) = 5 + t^2 \rightarrow x = \frac{5 + t^2}{t^2 + 1}$$

Din relația precedentă:

$$dx = \frac{2t(t^2 + 1) - 2t(5 + t^2)}{(t^2 + 1)^2} dt = \frac{-8t}{(t^2 + 1)^2} dt$$

Pentru capetele de integrare avem:

$$\begin{cases} x = 2 \rightarrow \sqrt{3} = t \\ x = 3 \rightarrow 2 = t(3 - 1) \rightarrow t = 1 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$\begin{aligned} I &= - \int_1^{\sqrt{3}} \frac{1}{\frac{5+t^2}{t^2+1} + t \left(\frac{5+t^2}{t^2+1} - 1 \right)} \cdot \frac{-8t}{(t^2+1)^2} dt = - \int_1^{\sqrt{3}} \frac{-8t}{5+t^2+4t} \cdot \frac{1}{t^2+1} dt \\ &= \int_1^{\sqrt{3}} \frac{8t}{(t^2+4t+5)(t^2+1)} \end{aligned} \quad (7)$$

Vom descompune fracția de sub integrală în fracții simple după cum urmează:

$$\frac{8t}{(t^2+4t+5)(t^2+1)} = \frac{At+B}{t^2+4t+5} + \frac{Ct+D}{t^2+1} = \frac{(At+B)(t^2+1) + (Ct+D)(t^2+4t+5)}{(t^2+4t+5)(t^2+1)}$$

Avem de rezolvat următorul sistem de ecuații:

$$\begin{cases} A+C=0 \\ B+4C+D=0 \\ A+5C+4D=8 \\ B+5D=0 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} A=-C \\ 4C-4D=0 \\ 4C+4D=8 \\ B=-5D \end{cases} \rightarrow \begin{cases} A=-1 \\ B=0 \\ C=D=1 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$\begin{aligned} I &= \int_1^{\sqrt{3}} \frac{8t}{(t^2+4t+5)(t^2+1)} = \int_1^{\sqrt{3}} \left(\frac{t}{t^2+4t+5} + \frac{t+1}{t^2+1} \right) dt \\ &= \int_1^{\sqrt{3}} \left(-\frac{1}{2} \frac{2t+4}{t^2+4t+5} + \frac{2}{(t+2)^2+1} + \frac{2t}{2(t^2+1)} + \frac{1}{t^2+1} \right) dt \\ &= \left(-\frac{1}{2} \ln(t^2+4t+5) + 2\arctg(t+2) + \frac{1}{2} \ln(t^2+1) + \arctgt \right) \Big|_1^{\sqrt{3}} \end{aligned} \quad (8)$$

3. Se dă funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \int_0^{x^4} e^{\sqrt{t}} \sin t dt.$$

Calculați $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x^8}$

Soluție: Observăm că $e^{\sqrt{t}} \sin t$ este continuă pe orice interval $I \subset \mathbb{R}$ care în conține pe 0. Rezultă că $f : I \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \int_0^{x^4} e^{\sqrt{t}} \sin t dt$ este derivabilă și $f'(x) = e^{\sqrt{x}} \sin x$, $\forall t \in I$ și $f(0) = 0$. Observăm că:

$$\int_0^{x^4} e^{\sqrt{t}} \sin t dt = F(x^4) - F(0), \quad F'(t) = e^{\sqrt{t}} \sin t$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f'(x)}{x^8} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(\int_0^{x^4} e^{\sqrt{t}} \sin t dt \right)'}{x^8} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{\sqrt{x^4}} \sin x^4 \cdot 4x^3}{8x^7} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{x^2} \cdot \sin x^4}{2x^4} = \frac{1}{2} \quad (9)$$

Am utilizat faptul că:

$$\int_{f(x)}^{g(x)} h(t) dt = H(g(x)) - H(f(x)),$$

Deci:

$$\left(\int_{f(x)}^{g(x)} h(t) dt \right)' = H'(g(x)) \cdot g'(x) = H'(f(x)) \cdot f'(x).$$

Numele și prenumele:
 Data: 28.01.2021
 Grupa:
 Facultatea: Automatică și Calculatoare

Examen la disciplina Analiză Matematică nr. 2

Partea I (funcții de o variabilă reală)

1. Folosind teorema Cesaro-Stolz, calculați limitele:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}}{1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n+1}} \right)^{2021}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\left(1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}\right)^{2021}}.$$

Soluție: Amintim mai întâi faptul că:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n} - \ln n = c$$

Dacă considerăm:

$$\begin{cases} a_n = 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n} \\ b_n = 1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n+1} \end{cases}$$

Observăm că $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = \infty$ și $b_{n+1} - b_n = \frac{1}{n+2} < 1$ deci este unșir monoton și nemărginit. Ne aflăm în ipotezele criteriului Cesaro-Stolz deci:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1} - a_n}{b_{n+1} - b_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{n+1}}{\frac{1}{n+2}} = 1 \rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 1$$

Deci:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}}{1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n+1}} \right)^{2021} = 1^{2021} = 1$$

Pentru a doua limită vom folosi consecința teoremei Cesaro Stolz care afirmă că dacă $\exists \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = l \rightarrow \sqrt[n]{a_n} = l$. Să observăm mai întâi că b_n de mai sus este chiar a_{n+1} . Deci în baza aceste consecințe avem:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\left(1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{n}\right)^{2021}} = 1.$$

2. a) Utilizând criteriile de convergență, să se determine natura seriilor:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \arctg \left(1 - \frac{n^2}{n^2 + n + 1} \right), \quad \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{n} - \operatorname{tg} \frac{1}{n} \right).$$

Soluție: Se observă că este îndeplinită condiția necesară de convergență.

$$\sum_{n=1}^{\infty} \arctg \left(1 - \frac{n^2}{n^2 + n + 1} \right) = \sum_{n=1}^{\infty} \operatorname{arctg} \frac{n+1}{n^2 + n + 1} \quad (10)$$

Să observăm faptul că dacă considerăm:

$$\begin{cases} a_n = \operatorname{arctg} \frac{n+1}{n^2 + n + 1} \\ b_n = \frac{n+1}{n^2 + n + 1} \end{cases}$$

atunci $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 1 \in (0, \infty)$ deci din *CCIII* avem $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \sim \sum_{n=1}^{\infty} b_n \sim \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} (D)$.

A doua serie: Pentru aceasta vom folosi faptul că:

$$\operatorname{tg} x - x \leq \frac{x^3}{3} \rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{n} - \operatorname{tg} \frac{1}{n} \right) \sim \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^3} (C)$$

folosind criteriul de comparație.

b) Determinați mulțimea de convergență a seriei de puteri:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{n} - \operatorname{tg} \frac{1}{n} \right) \cdot x^n.$$

Soluție: Vom calcula raza de convergență:

$$R = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right|} = 1, \quad a_n = \frac{1}{n} - \operatorname{tg} \frac{1}{n} \quad (11)$$

Rezultă că seria este (AC) pentru $|x| < 1$ și divergentă pentru $|x| > 1$. Vom analiza situația în capetele intervalului:

- $x = 1$ obținem seria anterioară care este convergentă.
- $x = -1$ obținem $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \left(\frac{1}{n} - \operatorname{tg} \frac{1}{n} \right)$. Avem $f(x) = x - \operatorname{tg} x \rightarrow f'(x) = 1 - \frac{1}{\cos^2 x} = \frac{-\sin^2 x}{\cos^2 x} < 0 \rightarrow f(x)$ descrescătoare și $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{n} - \operatorname{tg} \frac{1}{n} \right) = 0$ din criteriul lui Leibniz este convergentă.

Deci seria este

$$\begin{cases} (AC), & |x| \leq 1 \\ (D), & |x| > 1 \end{cases}$$

3. Considerăm funcția $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x + \frac{1}{x+1}$. Studiați monotonia și convexitatea funcției. Arătați că, pentru orice numere pozitive a și b , are loc relația

$$\frac{f(a) + f(b)}{2} \geq f\left(\frac{a+b}{2}\right) \geq f(\sqrt{ab}).$$

Soluție: Vom calcula derivata funcției:

$$f'(x) = 1 - \frac{1}{(x+1)^2} = \frac{x^2 + 2x}{(x+1)^2}$$

Punctele critice se obțin prin rezolvarea ecuației:

$$f'(x) = 0 \rightarrow x_1 = 0, x_2 = -2$$

- Observăm că funcția este crescătoare pe $(0, \infty)$
- Calculăm:

$$f''(x) = \frac{(2x+2)(x+1)^2 - 2(x+1)(x^2+2x)}{(x+1)^3} = \frac{2x^2+4x+2-2x^2-4x}{(x+1)^3} = \frac{2}{(x+1)^3} > 0$$

Deci $f(x)$ convexă pe $(0, \infty)$.

- Pentru a demonstra că $f(\sqrt{ab}) \leq \left(\frac{a+b}{2} \right)$ folosim faptul că media geometrică este mai mică decât media aritmetică și că funcția este crescătoare.
- Pentru $\frac{f(a) + f(b)}{2} \geq f\left(\frac{a+b}{2}\right)$ vom folosi faptul că funcția este convexă și vom aplica Inegalitatea lui Jensen.

Partea a II-a (funcții de mai multe variabile reale)

1. Se dă funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin

$$f(x, y) = \begin{cases} x^2 + y^2 \cos \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

Studiați existența derivatelor parțiale și diferențiabilitatea lui f în punctul $(0, 0)$.

Soluție: Studiem mai întâi continuitatea: Din inegalitatea:

$$\left| (x^2 + y^2) \cos \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} \right| \leq x^2 + y^2$$

rezultă prin trecere la limită că:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} (x^2 + y^2) \cos \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} = 0$$

deci funcția este continuă în origine.

Să observăm că:

$$\begin{cases} f(x, 0) = x^2 \cos \frac{1}{\sqrt{x^2}}, & x \neq 0 \\ f(0, y) = y^2 \cos \frac{1}{\sqrt{y^2}}, & y \neq 0 \end{cases}$$

Folosim definiția:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x, 0) - f(0, 0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 \cos \frac{1}{\sqrt{x^2}}}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} x \cos \frac{1}{|x|} = 0 \quad (12)$$

Analog

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{f(0, y) - f(0, 0)}{y - 0} = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{y^2 \cos \frac{1}{\sqrt{y^2}}}{y} = \lim_{y \rightarrow 0} y \cos \frac{1}{|y|} = 0 \quad (13)$$

Analizăm acum:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{f(x, y) - f(0, 0)}{\sqrt{x^2 + y^2}} = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \sqrt{x^2 + y^2} \cos \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} = 0 \quad (14)$$

Deci funcția este diferențiabilă în $(0, 0)$.

Observație: În limitele precedente am folosit faptul că funcția trigonometrică \cos este mărginită.

2. Considerăm funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = (3x^2 - y^2) e^{x+y}$.

a) Calculați derivatele parțiale și scrieți formulele pentru diferențialele de ordinul 1 și 2 ale funcției f într-un punct oarecare din domeniul funcției.

Soluție: Vom calcula mai întâi derivatele parțiale:

- $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = e^{x+y}(3x^2 - y^2 + 6x)$
- $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = e^{x+y}(3x^2 - y^2 - 2y)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = e^{x+y}(3x^2 - y^2 + 18x)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = e^{x+y}(3x^2 - y^2 - 6y)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = e^{x+y}(3x^2 - y^2 + 6x - 2y)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = e^{x+y}(3x^2 - y^2 - 2y + 6x)$

Putem scrie acum diferențialele de ordinul 1 și 2.

- $df(x, y) = \frac{\partial f}{\partial x}(x, y)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x, y)dy = e^{x+y}(3x^2 - y^2 + 6x)dx + e^{x+y}(3x^2 - y^2 - 2y)dy$
- $d^2 f(x, y) = \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}dx^2 + 2\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}dxdy + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}dy^2$
 $= e^{x+y}(3x^2 - y^2 + 18x)dx^2 + 2e^{x+y}(3x^2 - y^2 - 2y + 6x)dxdy + e^{x+y}(3x^2 - y^2 - 6y)dy^2$

b) Determinați punctele critice, calculați matricea hessiană în aceste puncte și determinați punctele de extrem ale funcției f .

Soluție: Punctele critice sunt soluțiile sistemului:

$$\begin{cases} \frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = 0 \\ \frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3x^2 - y^2 + 6x = 0 \\ 3x^2 - y^2 - 2y = 0 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} y = -3x \\ 3x^2 - y^2 - 2y = 0 \end{cases}$$

Obținem:

$$3x^2 - 9x^2 + 6x = 0 \rightarrow x^2 = 1 \rightarrow x = \pm 1$$

Obținem punctele critice:

$$(1, -3), (-1, 3)$$

Vom scrie matricea hessiană în aceste puncte

$$H_f(x, y) = e^{x+y} \begin{pmatrix} 3x^2 - y^2 + 18x & 3x^2 - y^2 - 2y + 6x \\ 3x^2 - y^2 - 2y + 6x & 3x^2 - y^2 - 6y \end{pmatrix}$$

•

$$H_f(1, -3) = e^{-2} \begin{pmatrix} 3 - 9 + 18 & 3 - 9 + 6 + 6 \\ 3 - 9 + 6 + 6 & 3 - 9 + 18 \end{pmatrix} = e^{-2} \begin{pmatrix} 12 & 6 \\ 6 & 12 \end{pmatrix}$$

Observăm că $\Delta_1, \Delta_2 > 0$ deci $(1, -3)$ este un punct de minim local.

•

$$H_f(-1, 3) = e^2 \begin{pmatrix} 3 - 9 - 18 & 3 - 9 - 6 + 6 \\ 3 - 9 - 6 + 6 & 3 - 9 - 18 \end{pmatrix} = e^2 \begin{pmatrix} -24 & -6 \\ -6 & -24 \end{pmatrix}$$

Observăm că $\Delta_1 < 0, \Delta_2 > 0$ deci $(-1, 3)$ este un maxim local.

Partea a III-a (integrabilitate)

1. Să se calculeze integralele nedefinite:

$$\int \frac{dx}{(x^2 + 4)^2} \text{ și } \int \frac{x^4 + 7x^2 + 2x + 15}{x^5 - x^4 + 8x^3 - 8x^2 + 16x - 16}.$$

Soluție:

$$\begin{aligned} \int \frac{dx}{(x^2 + 4)^2} &= \frac{1}{4} \int \frac{4}{(x^2 + 4)^2} dx = \frac{1}{4} \int \frac{x^2 + 4 - x^2}{(x^2 + 4)^2} dx = \frac{1}{4} \left(\int \frac{1}{x^2 + 4} dx + \frac{1}{2} \int x \cdot \left(\frac{1}{x^2 + 4} \right)' dx \right) \\ &= \frac{1}{4} \left(\frac{1}{2} \arctg \frac{x}{2} + \frac{x}{2(x^2 + 4)} - \frac{1}{4} \arctg \frac{x}{2} \right) + C \\ &= \frac{1}{4} \left(\frac{1}{4} \arctg \frac{x}{2} + \frac{x}{2(x^2 + 4)} \right) + C \end{aligned} \quad (15)$$

Pentru a calcula a doua integrală vom descompune mai întâi polinomul de la numitorul raportului de sub integrală. Căutăm rădăcinile acestuia printre divizorii termenului liber și anume:

$$\pm 1, \pm 2, \pm 4, \pm 8, \pm 16$$

Observăm că pentru $x = 1$ avem $x^5 - x^4 + 8x^3 - 8x^2 + 16x - 16 = 0$ deci vom scrie acest polinom ca un produs dintre $x - 1$ și un polinom de gradul 4.

$$\begin{aligned} x^5 - x^4 + 8x^3 - 8x^2 + 16x - 16 &= x^4(x - 1) + 8x^2(x - 1) + 16(x - 1) = (x - 1)(x^4 + 8x^2 + 16) \\ &= (x - 1)(x^2 + 4)^2 \end{aligned} \quad (16)$$

Vom descompune acum funcția de sub integrală în fracții simple:

$$\begin{aligned} \frac{x^4 + 7x^2 + 2x + 15}{x^5 - x^4 + 8x^3 - 8x^2 + 16x - 16} &= \frac{A}{x - 1} + \frac{Bx + C}{x^2 + 4} + \frac{Dx + E}{(x^2 + 4)^2} \\ &= \frac{A(x^4 + 8x^2 + 16) + (Bx + C)(x^3 + 4x - 4x^2 - 4) + (Dx + E)(x - 1)}{x^5 - x^4 + 8x^3 - 8x^2 + 16x - 16} \end{aligned} \quad (17)$$

Avem de rezolvat următorul sistem de ecuații:

$$\begin{cases} A + B = 1 \\ -4B + C = 0 \\ 8A + 4C - 4B + D = 7 \\ -4B + 4C - D + E = 2 \\ 16A - 4C - E = 15 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} A = 1 \\ B = C = 0 \\ D = -1 \\ E = 1 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$\int \left(\frac{1}{x-1} - \frac{x}{(x^2+4)^2} + \frac{1}{(x^2+4)^2} \right) dx = \ln|x-1| + \frac{1}{2(x^2+4)} + \frac{1}{4} \left(\frac{1}{4} \arctg \frac{x}{2} + \frac{x}{2(x^2+4)} \right) + C. \quad (18)$$

2. Calculați valoarea integralei:

$$\int_{\sqrt[5]{7}}^{\sqrt[5]{26}} \frac{dx}{x \sqrt[3]{1+x^5}}$$

Soluție: Observăm că funcția de sub integrală se poate rescrie sub forma $f(x) = x^{-1}(1+x^5)^{-\frac{1}{3}}$. Deci putem privi integrala din această funcție ca pe o integrală binomă, adică o integrală de tipul:

$$\int x^m(ax^n+b)^p dx$$

Facem identificările:

$$\begin{cases} m = -1 \\ n = 5 \\ p = -\frac{1}{3} \end{cases}$$

Observăm că:

$$\frac{m+1}{n} \in \mathbb{Z} \rightarrow t = \sqrt[3]{x^5+1} = (x^5+1)^{\frac{1}{3}} \rightarrow x^5 = t^3 - 1 \rightarrow x = (t^3 - 1)^{\frac{1}{5}} \rightarrow dx = \frac{1}{5}(t^3 - 1)^{-\frac{4}{5}} \cdot 3t^2 dt$$

Pentru limitele de integrare avem:

$$\begin{cases} x = \sqrt[5]{7} \rightarrow t = \sqrt[3]{7+1} = 2 \\ x = \sqrt[5]{26} \rightarrow t = \sqrt[3]{27} = 3 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$I = \int_2^3 (t^3 - 1)^{-\frac{1}{5}} \cdot t^{-1} \cdot \frac{1}{5}(t^3 - 1)^{-\frac{4}{5}} \cdot 3t^2 dt = \frac{3}{5} \int_2^3 \frac{t}{t^3 - 1} dt = \frac{1}{10} \left(-\ln(t^2 + t + 1) + 2 \ln|1 - t| + 2\sqrt{3} \arctg \frac{2t+1}{2\sqrt{3}} \right) \Big|_2^3 \quad (19)$$

3. Se consideră funcția $f: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sqrt{x}$. Se notează cu V_{Ox} și, respectiv, V_{Oy} , volumele corpurilor de rotație obținute prin rotirea graficului funcției f în jurul axei Ox și, respectiv, în jurul axei Oy . Calculați valoarea raportului $\frac{V_{Ox}}{V_{Oy}}$.

Soluție: Volumul corpului obținut prin rotația curbei $y = f(x), x \in [a, b]$, în jurul axei Ox este

$$\pi \int_a^b f^2(x) dx.$$

Pentru $f = \sqrt{x}, x \in [0, 1]$, avem

$$V_{Ox} = \pi \int_0^1 x dx = \frac{\pi}{2}.$$

Volumul corpului obținut prin rotația curbei $y = f(x), x \in [a, b]$, în jurul axei Ox este

$$\pi \int_a^b x^2(y) dy.$$

Pentru $y = \sqrt{x}, x \in [0, 1]$, avem $x(y) = y^2, y \in [0, 1]$,

$$V_{Oy} = \pi \int_0^1 y^4 dy = \frac{\pi}{5}.$$

Raportul celor două volume este 2.5.

Numele și prenumele:
 Data: 28.01.2021
 Grupa:
 Facultatea: Automatică și Calculatoare

Examen la disciplina Analiză Matematică nr. 3

Partea I (funcții de o variabilă reală)

1. Arătați că $a_n \rightarrow +\infty$, unde (a_n) este dat prin

$$a_n = \frac{1}{2 \ln 2} + \frac{1}{3 \ln 3} + \dots + \frac{1}{n \ln n}, \quad n \geq 2.$$

Folosind apoi consecința teoremei Cesaro-Stolz, determinați $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n}$.

Soluție: Fie șirul

$$a_n = \frac{1}{2 \ln 2} + \frac{1}{3 \ln 3} + \dots + \frac{1}{n \ln n} = \sum_{k=2}^n \frac{1}{k \ln k}.$$

Limita șirului (a_n) este o serie a cărei convergență o putem studia cu criteriul condensării. Astfel

$$\sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{k \ln k} \sim \sum_{k=2}^{\infty} 2^k \frac{1}{2^k \ln 2^k} = \frac{1}{\ln 2} \sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{k}^{(D)}.$$

Deci șirul (a_n) este divergent cu limita $+\infty$.

Criteriul rădăcinii afirmă că

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n},$$

dacă limita din dreapta există (finită sau nu) și (a_n) are termenii strict pozitivi. Criteriul rădăcinii este o consecință a lemei lui Stolz-Cesaro. Cum

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+2} - a_{n+1}}{a_{n+1} - a_n} \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{2 \ln 2} + \dots + \frac{1}{n \ln n} + \frac{1}{(n+1) \ln(n+1)} + \frac{1}{(n+2) \ln(n+2)} - \frac{1}{2 \ln 2} - \dots - \frac{1}{n \ln n} - \frac{1}{(n+1) \ln(n+1)}}{\frac{1}{2 \ln 2} + \frac{1}{3 \ln 3} + \dots + \frac{1}{(n+1) \ln(n+1)} - \frac{1}{2 \ln 2} - \dots - \frac{1}{n \ln n}} \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{(n+2) \ln(n+2)}}{\frac{1}{(n+1) \ln(n+1)}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1) \ln(n+1)}{(n+2) \ln(n+2)} \\ &= 1. \end{aligned}$$

Prima egalitate de mai sus rezultă din aplicarea lemei Stolz-Cesaro.

2. a) Utilizând criteriile de convergență, să se determine natura seriilor:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n^2 + 1}{n^2 + n + 1} \right)^{n^2}, \quad \sum_{n=1}^{\infty} a^{\ln n}.$$

Soluție: Vom verifica dacă este satisfăcută condiția necesară de convergență:

$$\left(\frac{n^2 + 1}{n^2 + n + 1} \right)^{n^2} = \left(1 + \frac{n^2 + 1}{n^2 + n + 1} - 1 \right)^{n^2} = \left[\left(1 - \frac{n}{n^2 + n + 1} \right)^{-\frac{n^2 + n + 1}{n}} \right]^{-\frac{n^3}{n^2 + n + 1}} = 0 \quad (20)$$

Vom analiza valoarea limitei raportului:

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(\frac{(n+1)^2 + 1}{(n+1)^2 + n + 2} \right)^{(n+1)^2}}{\left(\frac{n^2 + 1}{n^2 + n + 1} \right)^{n^2}} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\frac{(n+1)^2 + 1}{(n+1)^2 + n + 2}}{\frac{n^2 + 1}{n^2 + n + 1}} \right)^{n^2} \cdot \left(\frac{(n+1)^2 + 1}{(n+1)^2 + n + 2} \right)^{2n+1} \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} \right)^{n^2} \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \right)^{2n+1} \end{aligned} \quad (21)$$

Considerăm separat limita:

$$\begin{aligned}
& \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} \right)^{n^2} \\
&= \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} - 1 \right) \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} \right)^{-1} \right]^{n^2 \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} - 1 \right)} \\
&= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} n^2 \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} - 1 \right)}
\end{aligned} \tag{22}$$

Să calculăm:

$$\begin{aligned}
l &= \lim_{n \rightarrow \infty} n^2 \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n^2 \cdot \frac{(n^2 + 2n + 2)(n^2 + n + 1) - (n^2 + 3n + 3)(n^2 + 1)}{(n^2 + 3n + 3)(n^2 + 1)} \\
&= \lim_{n \rightarrow \infty} n^2 \cdot \frac{n^4 + n^3 + n + 2n^3 + 2n^2 + 2n + 2n^2 + 2n + 2 - n^4 - n^2 - 3n^3 - 3n - 3n^2 - 3}{(n^2 + 3n + 3)(n^2 + 1)} = 1
\end{aligned} \tag{23}$$

Deci:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \cdot \frac{n^2 + n + 1}{n^2 + 1} \right)^{n^2} = e$$

Mai avem de calculat:

$$\begin{aligned}
\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} \right)^{2n+1} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} - 1 \right) \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} - 1 \right)^{-1} \right]^{(2n+1) \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} - 1 \right)} \\
&= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} (2n+1) \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2}{n^2 + 3n + 3} - 1 \right)} = e^{\lim_{n \rightarrow \infty} (2n+1) \cdot \left(\frac{n^2 + 2n + 2 - n^2 - 3n - 3}{n^2 + 3n + 3} \right)} = \frac{1}{e^2}
\end{aligned} \tag{24}$$

În final:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{e} < 1 \rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ seria converge}$$

A doua serie Fie $a > 0$ și $x_n = a^{\ln n}$, cu $n \in \mathbb{N}^*$. Dacă $a > 1$, atunci $x_n \rightarrow \infty \neq 0$, deci din Corolarul privind divergența seriilor, seria $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ diverge. Dacă $a = 1$, atunci $x_n = 1$, pentru orice $n \in \mathbb{N}^*$, deci $x_n \nrightarrow 0$, de unde rezultă din nou că seria $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ diverge. Presupunem că $a \in (0, 1)$. Atunci, deoarece

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_{n+1}}{x_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} a^{\ln(n+1) - \ln n} = a^{\lim_{n \rightarrow \infty} \ln\left(1 + \frac{1}{n}\right)} = a^0 = 1,$$

nu putem aplica Criteriul raportului cu limită. Totuși, formând limitele fundamentale $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{a^x - 1}{x} = \ln a$, unde $a > 0$ și $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x)}{x} = 1$, din Criteriul lui Raabe-Duhamel, cum

$$\begin{aligned}
\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{x_n}{x_{n+1}} - 1 \right) &= \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(a^{\ln \frac{n}{n+1}} - 1 \right) \\
&= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(- \frac{a^{\ln\left(1 - \frac{1}{n+1}\right)} - 1}{\ln\left(1 - \frac{1}{n+1}\right)} \cdot \frac{\ln\left(1 - \frac{1}{n+1}\right)}{-\frac{1}{n+1}} \cdot \frac{n}{n+1} \right) = -\ln a,
\end{aligned}$$

constatăm că seria considerată converge pentru $a < e^{-1}$ și diverge pentru $a > e^{-1}$. Presupunem că $a = e^{-1}$. Atunci, termenul general devine $x_n = \frac{1}{e^{\ln n}} = \frac{1}{n}$, cu $n \in \mathbb{N}^*$, deci seria considerată diverge, fiind tocmai seria armonică $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$. În

concluzie, seria studiată converge pentru $a \in (0, \frac{1}{e})$ și diverge pentru $a \in [\frac{1}{e}, \infty)$.

b) Determinați mulțimea de convergență a următoarei serii de puteri $\sum_{n=1}^{\infty} a^{\ln(2021n)} \cdot x^n$.

Analizăm mai întâi raza de convergență

$$R = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right|} = 1$$

a se vedea calculul anterior. Deci seria este (AC) pentru $|x| < 1$ și divergentă pentru $|x| > 1$. Pentru $x = 1$ se obține o serie similară cu cea de mai sus. Deci:

$$\begin{cases} (AC), |x| \leq 1 \\ (D), |x| > 1 \end{cases}$$

3. Arătați inegalitățile:

$$\frac{x}{x^{2021} + 1} \leq \frac{\ln(1 + x^{2021})}{x^{2020}} \leq x, \quad \forall x > 0.$$

Soluție: Considerăm prima inegalitate:

$$\frac{x}{x^{2021} + 1} \leq \frac{\ln(1 + x^{2021})}{x^{2020}} \Leftrightarrow \frac{x^{2021}}{x^{2021} + 1} \leq \ln(1 + x^{2021})$$

Considerăm $f : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln(1 + x^{2021}) - \frac{x^{2021}}{x^{2021} + 1}$. Vom calcula derivata acesteia:

$$f'(x) = \frac{2021x^{2020}}{1 + x^{2021}} - \frac{2021x^{2020}}{x^{2021} + 1} + \frac{2021x^{4041}}{(x^{2021} + 1)^2} \geq 0 \quad (25)$$

Deci f este crescătoare și $f(x) \geq f(0) \rightarrow \frac{x^{2021}}{x^{2021} + 1} \leq \ln(1 + x^{2021})$.

Similar vom considera:

$$h : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, h(x) = x^{2021} - \ln(1 + x^{2021})$$

Vom calcula derivata acesteia:

$$h'(x) = 2021x^{2020} - \frac{2021x^{2020}}{1 + x^{2021}} = \frac{2021x^{4041}}{1 + x^{2021}} \geq 0 \rightarrow h(x) \geq h(0)$$

Alternativ: putem considera $f : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln(1 + y) - \frac{y}{y + 1}$, $h(y) = y - \ln(1 + y)$. $y = x^{2021}$.

Partea a II-a (funcții de mai multe variabile reale)

1. Se dă funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin

$$f(x, y) = \begin{cases} xy \sin \frac{1}{x^2 + y^2}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0). \end{cases}$$

Studiați existența derivatelor parțiale și diferențiabilitatea lui f în punctul $(0, 0)$.

Soluție: Studiem mai întâi continuitatea:

$$\lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} f(x, y) = \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} xy \sin \frac{1}{x^2 + y^2} = 0$$

deci este continuă. Să observăm că:

$$\begin{cases} f(x, 0) = 0, & x \neq 0 \\ f(0, y) = 0, & y \neq 0 \end{cases}$$

Folosim definiția:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x, 0) - f(0, 0)}{x - 0} = 0 \quad (26)$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{f(0, y) - f(0, 0)}{y - 0} = 0 \quad (27)$$

Deci f este parțial derivabilă în $(0, 0)$ deci $df(0, 0) = \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0)dy = 0$.

Calculăm acum:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{f(x, y) - f(0, 0) - df(0, 0)}{\sqrt{x^2 + y^2}} = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{xy}{\sqrt{x^2 + y^2}} \cdot \sin \frac{1}{x^2 + y^2}$$

Avem sinus mărginit

$$\lim_{x \rightarrow 0, y \rightarrow mx} \frac{mx^2}{\sqrt{x^2 + m^2x^2}} = 0$$

Prin urmare f diferențiabilă în origine.

2. Considerăm funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = (5 - 2x + y)e^{x^2 - y^2}$.

a) Calculați derivatele parțiale și scrieți formulele pentru diferențialele de ordinul 1 și 2 ale funcției f într-un punct oarecare din domeniul funcției.

Soluție: Vom începe cu calcularea derivatelor parțiale:

- $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = e^{x^2 - y^2}(-2 + 2x(5 - 2x + y)) = e^{x^2 - y^2}(-2 + 10x - 4x^2 + 2xy)$
- $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = e^{x^2 - y^2}(1 - 2y(5 - 2x + y)) = e^{x^2 - y^2}(1 - 10y + 4xy - 2y^2)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = e^{x^2 - y^2}(-10 + 8x - 2y + 2x(-2 + 10x - 4x^2 + 2xy)) = e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 2y + 20x^2 - 8x^3 + 4x^3y)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 4y - 2y(1 - 10y + 4xy - 2y^2)) = e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 6y + 20y^2 - 8xy^2 + 4y^3)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) = e^{x^2 - y^2}(2x - 2y(-2 + 10x - 4x^2 + 2xy)) = e^{x^2 - y^2}(2x + 4y - 20xy + 8yx^2 - 4xy^2)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) = e^{x^2 - y^2}(4y + 2x(1 - 10y + 4xy - 2y^2)) = e^{x^2 - y^2}(2x + 4y - 20xy + 8yx^2 - 4xy^2)$

Se obțin diferențialele de ordinul 1 și 2

- $df(x, y) = e^{x^2 - y^2}(-2 + 10x - 4x^2 + 2xy)dx + e^{x^2 - y^2}(1 - 10y + 4xy - 2y^2)dy$
- $d^2f(x, y) = e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 2y + 20x^2 - 8x^3 + 4x^3y)dx^2 + 2e^{x^2 - y^2}(2x + 4y - 20xy + 8yx^2 - 4xy^2)dxdy + e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 6y + 20y^2 - 8xy^2 + 4y^3)dy^2$

b) Determinați punctele critice, calculați matricea hessiană în aceste puncte și determinați punctele de extrem ale funcției f .

Soluție: Punctele critice sunt soluțiile sistemului:

$$\begin{cases} -2 + 10x - 4x^2 + 2xy = 0 \\ 1 - 10y + 4xy - 2y^2 = 0 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} -2y + 10xy - 4x^2y + 2xy^2 = 0 \\ x - 10yx + 4x^2y - 2xy^2 = 0 \end{cases}$$

Deci:

$$\begin{cases} x = 2y \\ -2 + 20y - 16y^2 + 4y^2 = 0 \rightarrow 6y^2 - 10y + 1 = 0, \Delta = 76 \end{cases}$$

Avem $y_{1,2} = \frac{10 \pm \sqrt{76}}{12} = \frac{5 \pm \sqrt{19}}{6} \rightarrow x_{1,2} = \frac{5 \pm \sqrt{19}}{3}$. Am obținut punctele critice:

$$\left(\frac{5 + \sqrt{19}}{3}, \frac{5 + \sqrt{19}}{6} \right), \left(-\frac{5 + \sqrt{19}}{3}, -\frac{5 + \sqrt{19}}{6} \right)$$

Matrice hessiană:

$$H_f(x, y) = \begin{pmatrix} e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 2y + 20x^2 - 8x^3 + 4x^3y) & e^{x^2 - y^2}(2x + 4y - 20xy + 8yx^2 - 4xy^2) \\ e^{x^2 - y^2}(2x + 4y - 20xy + 8yx^2 - 4xy^2) & e^{x^2 - y^2}(-10 + 4x - 6y + 20y^2 - 8xy^2 + 4y^3) \end{pmatrix}$$

- $H_f\left(\frac{5+\sqrt{19}}{3}, \frac{5+\sqrt{19}}{6}\right) = e^{(5+\sqrt{19})^2/12} \begin{pmatrix} -10 + \frac{7(5+\sqrt{19})}{3} & \frac{2(5+\sqrt{19})}{3} \\ \frac{2(5+\sqrt{19})}{3} & -10 + \frac{2(5+\sqrt{19})}{3} \end{pmatrix} \Delta_1 > 0, \Delta_2 > 0$ deci este un punct de minim local.
- $H_f\left(-\frac{5+\sqrt{19}}{3}, -\frac{5+\sqrt{19}}{6}\right) = e^{(5+\sqrt{19})^2/12} \begin{pmatrix} -10 - \frac{7(5+\sqrt{19})}{3} & -\frac{2(5+\sqrt{19})}{3} \\ -\frac{2(5+\sqrt{19})}{3} & -10 - \frac{2(5+\sqrt{19})}{3} \end{pmatrix} \Delta_1 < 0, \Delta_2 > 0$ deci este un punct de maxim local.

Partea a III-a (integrabilitate)

1. Să se calculeze integralele nedefinite:

$$\int \frac{dx}{(x^2+3)^2} \text{ și } \int \frac{x^4+9x^2-x+7}{x^5-x^4+6x^3-6x^2+9x-9}.$$

Soluție:

$$\begin{aligned} \int \frac{dx}{(x^2+3)^2} &= \frac{1}{3} \int \frac{3}{(x^2+3)^2} dx = \frac{1}{3} \int \frac{x^2+3-x^2}{(x^2+3)^2} dx = \frac{1}{3} \left(\int \frac{1}{x^2+3} dx + \frac{1}{2} \int x \cdot \left(\frac{1}{x^2+3} \right)' dx \right) \\ &= \frac{1}{3} \left(\frac{1}{\sqrt{3}} \arctg \frac{x}{\sqrt{3}} + \frac{x}{2(x^2+3)} - \frac{1}{2\sqrt{3}} \arctg \frac{x}{\sqrt{3}} \right) + C \\ &= \frac{1}{3} \left(\frac{1}{2\sqrt{3}} \arctg \frac{x}{\sqrt{3}} + \frac{x}{2(x^2+3)} \right) + C \end{aligned} \quad (28)$$

Pentru a calcula a doua integrală vom descompune mai întâi polinomul de la numitorul raportului de sub integrală. Căutăm rădăcinile acestuia printre divizorii termenului liber și anume:

$$\pm 1, \pm 3, \pm 9$$

Observăm că pentru $x = 1$ avem $x^5 - x^4 + 6x^3 - 6x^2 + 9x - 9 = 0$ deci vom scrie acest polinom ca un produs dintre $x - 1$ și un polinom de gradul 4.

$$x^5 - x^4 + 6x^3 - 6x^2 + 9x - 9 = x^4(x-1) + 6x^2(x-1) + 9(x-1) = (x-1)(x^2+3)^2 \quad (29)$$

Vom descompune fracția de sub integrală în fracții simple:

$$\begin{aligned} \frac{x^4+9x^2-x+7}{x^5-x^4+6x^3-6x^2+9x-9} &= \frac{A}{x-1} + \frac{Bx+C}{x^2+3} + \frac{Dx+E}{(x^2+3)^2} \\ &= \frac{A(x^4+6x^2+9) + (Bx+C)(x^3+3x-x^2-3) + (Dx+E)(x-1)}{x^5-x^4+6x^3-6x^2+9x-9} \end{aligned} \quad (30)$$

Avem de rezolvat următorul sistem de ecuații:

$$\begin{cases} A = 1 \\ -B + C = 0 \\ 6A + 3B - C + D = 9 \\ -3B + 3C - D + E = -1 \\ 9A - 3C - E = 7 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} A = 1 \\ B = C = 0 \\ D = 3 \\ E = 2 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$I = \int \left(\frac{1}{x-1} + 3 \frac{x}{(x^2+3)^2} + 2 \frac{1}{(x^2+3)^2} \right) dx = \ln|x-1| - \frac{3}{2(x^2+3)} + \frac{2}{3} \left(\frac{1}{2\sqrt{3}} \arctg \frac{x}{\sqrt{3}} + \frac{x}{2(x^2+3)} \right) + C$$

2. Calculați valoarea integralei:

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin x + 3 \cos x + 4}$$

Soluție: Pentru a calcula această integrală din funcții trigonometrice vom utiliza substituția bazată pe tangenta unghiului pe jumătate:

$$\begin{cases} \sin x = \frac{2t}{1+t^2} \\ \cos x = \frac{1-t^2}{1+t^2} \end{cases}, t = \operatorname{tg} \frac{x}{2}$$

Dacă

$$t = \operatorname{tg} \frac{x}{2} \rightarrow x = 2 \operatorname{arctg} t \rightarrow dx = \frac{2}{1+t^2} dt$$

Pentru limitele de integrare avem:

$$\begin{cases} x = 0 \rightarrow t = 0 \\ x = \frac{\pi}{2} \rightarrow t = 1 \end{cases}$$

Integrala devine:

$$\begin{aligned} I &= \int_0^1 \frac{1}{\frac{2t}{1+t^2} + 3 \frac{1-t^2}{1+t^2} + 4} \cdot \frac{2}{1+t^2} dt \\ &= \int_0^1 \frac{1+t^2}{2t+3-3t^2+4+4t^2+4} \cdot \frac{2}{1+t^2} dt = \int_0^1 \frac{2}{t^2+2t+7} dt \\ &= \int_0^1 \frac{2}{(t+1)^2+6} dt = \frac{2}{\sqrt{6}} \operatorname{arctg} \frac{t+1}{\sqrt{6}} \Big|_0^1 \end{aligned} \tag{31}$$

3. Determinați valoarea limitei:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\int_{2021}^x \sin \frac{1}{t} dt}{\ln x}$$

Soluție: Integrala de la numărător este divergentă având aceeași natură cu integrala funcției $t \mapsto t^{-1}$ pe $[2021, \infty)$. Folosind teorema lui L'Hopital, avem

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\int_{2021}^x \sin \frac{1}{t} dt}{\ln x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x^{-1}}{x^{-1}} = 1.$$

Numele și prenumele:
 Data: 28.01.2021
 Grupa:
 Facultatea: Automatică și Calculatoare

Examen la disciplina Analiză Matematică nr. 4

Partea I (funcții de o variabilă reală)

1. Studiați convergența șirului dat prin relația de recurență:

$$a_1 = 2020, \quad a_{n+1} = \sqrt{1 + a_n}, \quad \forall n \geq 1.$$

Ca aplicație, calculați limita:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \dots + \sqrt{2021}}}}, \quad (n \text{ radicali}).$$

Soluție: Fie $a_1 > 0$ și a_{n+1} definit ca radical deci $a_{n+1} > 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}$.

- **Mărginire:** Vom scrie câțiva termeni ai șirului pentru a putea observa cum se comportă termenii șirului:

$$\begin{cases} a_2 = \sqrt{2021} < a_1 \\ a_3 = \sqrt{1 + \sqrt{1 + 2021}} < a_2 \end{cases}$$

Prin urmare putem demonstra prin inducție că $P(n) : a_n > \sqrt{2}$.

$$- P(1) : a_1 = 2020 > \sqrt{2}$$

$$- P(2) : a_2 = \sqrt{2021} > \sqrt{2}$$

$$- \text{Presupunem } P(k) : a_k > \sqrt{2} \text{ adevărată și demonstrăm că } P(k+1) \text{ este adevărată:}$$

$$P(k+1) : a_{k+1} = \sqrt{1 + a_k} > \sqrt{1 + \sqrt{2}} > \sqrt{2}.$$

-

$$\begin{cases} P(1), P(2), (A) \\ P(k) \rightarrow P(k+1) (A) \end{cases} \rightarrow P(n) (A), \quad \forall n \geq 1 \rightarrow a_n > \sqrt{2}, \quad \forall n \geq 1.$$

$$- \text{Se observă că } \sqrt{2} < a_n \leq 2020 \rightarrow (a_n) \text{ mărginit}$$

- **Monotonia șirului:** Pentru a studia monotonia șirului vom analiza:

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{\sqrt{1 + a_n}}{a_n} = \sqrt{\frac{1 + a_n}{a_n^2}} = \sqrt{\frac{1}{a_n^2} + \frac{1}{a_n}} < \sqrt{\frac{1}{2} + \frac{1}{\sqrt{2}}} < \sqrt{\frac{1}{2} + \frac{1}{2}} = 1$$

Deoarece $\frac{a_{n+1}}{a_n} < 1 \rightarrow$ șirul este strict descrescător.

- **Convergența** Deoarece (a_n) este monoton și mărginit rezultă că acesta este convergent conform criteriului lui Weirstrass.
- **Limita:** Deoarece șirul este convergent rezultă că $\exists \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$. Fie această limită $l = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$. Dar $a_{n+1} = \sqrt{1 + a_n}$ deci putem trece la limită în relația de recurență după cum urmează:

$$l = \sqrt{1 + l} \rightarrow l^2 = 1 + l \rightarrow l^2 - l - 1 = 0 \rightarrow l_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{2}.$$

Deoarece (a_n) are termenii pozitivi $\rightarrow l \geq 0 \rightarrow l = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$.

- **Aplicație:** Să observăm că

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{1 + \sqrt{1 + \sqrt{1 + \dots + \sqrt{2021}}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} a_{n+1} = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}.$$

2. a) Utilizând criteriile de convergență, să se determine natura seriilor:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (3n-1)}{3^n \cdot n!}, \quad \sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos n}{n^{\frac{1}{n}} n^{2021}}.$$

Soluție: Vom nota termenul general al seriei propuse cu

$$a_n = \frac{2 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (3n-1)}{3^n \cdot n!}$$

Fiind vorba despre un raport vom încerca să aplicăm mai întâi criteriul raportului. Pentru aceasta analizăm:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{2 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (3(n+1)-1)}{3^{n+1} \cdot (n+1)!}}{\frac{2 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (3n-1)}{3^n \cdot n!}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3n+2}{3n+3} = 1$$

deci criteriul raportului nu este eficient. Vom aplica în cele ce urmează criteriul Raabe-Duhamel:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{3n+3}{3n+2} - 1 \right) \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{3n+3-3n-2}{3n+2} \right) = \frac{1}{3} < 1 \rightarrow \text{Seria diverge} \quad (32)$$

Pentru a doua serie considerăm:

$$a_n = \frac{\cos n}{n^{\frac{1}{n}} n^{2021}} = \frac{\cos n}{n^{1+\frac{2021}{n}}}$$

Deoarece în expresia termenului general apare funcția trigonometrică \cos ne gândim să aplicăm criteriul lui Dirichlet deoarece pentru $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos n}{n} = y_n \cdot z_n$ și apoi criteriul lui Abel pentru seria inițială

- Considerăm $a_n = \frac{\cos n}{n} \cdot \frac{1}{n^{\frac{2021}{n}}} = x_n \cdot y_n$
- Demonstrăm că șirul sumelor parțiale pentru $\sum_{n=1}^{\infty} \cos n$ este mărginit. Avem:

$$S_n = \cos 1 + \cos 2 + \dots + \cos n$$

Înmulțim expresia anterioară cu $\sin \frac{1}{2}$ și obținem:

$$S_n \cdot \sin \frac{1}{2} = \cos 1 \cdot \sin \frac{1}{2} + \dots + \cos n \cdot \sin \frac{1}{2}$$

Vom folosi formula:

$$\sin a \cos b = \frac{\sin(a+b) + \sin(a-b)}{2}$$

Obținem:

$$\begin{aligned} S_n \cdot \sin \frac{1}{2} &= \frac{1}{2} \left[\sin \left(1 + \frac{1}{2} \right) + \sin \left(1 - \frac{1}{2} \right) + \sin \left(2 + \frac{1}{2} \right) + \sin \left(2 - \frac{1}{2} \right) + \dots + \sin \left(n + \frac{1}{2} \right) + \sin \left(n - \frac{1}{2} \right) \right] \\ &= \frac{1}{2} \left(\sin \frac{1}{2} + \sin \frac{2n+1}{2} \right) \rightarrow S_n = \frac{\sin \frac{1}{2} + \sin \frac{2n+1}{2}}{2 \sin \frac{1}{2}} \end{aligned}$$

$$\text{Obținem că } |S_n| \leq \frac{1}{\sin \frac{1}{2}}.$$

- Observăm că $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} = 0$ și $\frac{1}{n}$ descrescător la zero. Deci conform criteriului lui Dirichlet obținem că $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos n}{n}(C)$.
- Să observăm că mai avem de analizat șirul $y_n = \frac{1}{n^{\frac{2021}{n}}}$ despre care dorim să demonstrăm că este monoton și mărginit.

- Considerăm $z_n = \sqrt[n]{n}$. Din criteriul rădăcinii obținem:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} z_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n+1}{n} = 1$$

- Fie $t_n = z_n^{2021} \rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} t_n = 1$.

- Observăm că $y_n = \frac{1}{t_n}$. Deci $\lim_{n \rightarrow \infty} y_n = 1$. Deci y_n fiind convergent este și monoton și mărginit. Alternativ se poate studia separat monotonia și mărginirea.

Concluzie: Deoarece seria $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos n}{n}$ este convergentă conform criteriului lui Dirichlet și y_n este monoton și mărginit rezultă conform criteriului lui Abel că $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ este convergentă.

b) Aflați mulțimea de convergență și calculați suma seriei de puteri $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} \frac{5^n}{n} x^{2n}$.

Soluție: Avem de analizat convergența seriei:

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} \frac{5^n}{n} x^{2n} = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} (5x^2)^n \cdot \frac{1}{n}$$

Avem de studiat seria de puteri:

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} a_n y^n, y = 5x^2, a_n = \frac{1}{n}$$

Vom calcula raza de convergență a seriei de puteri:

$$R = \frac{1}{\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(-1)^n a_{n+1}}{(-1)^{n-1} a_n} \right|} = 1$$

Deci seria va fi absolut convergentă pentru $y \in (-1, 1)$ și divergentă în afara acestui interval. Avem de analizat ce se întâmplă în capetele intervalului de mai sus:

- pentru $y = 1$ seria de analizat devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n-1}}{n}$ care converge conform criteriului lui Leibniz $\frac{1}{n}$ fiind descrescător la zero.
- pentru $y = -1$ seria de analizat devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ care converge conform criteriului lui Leibniz $\frac{1}{n}$ fiind descrescător la zero.

În concluzie seria va fi

$$\begin{cases} (AC), y \in (-1, 1) \\ (D), |y| > 1 \\ (SC), y = \pm 1 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} (AC), |x| < \frac{1}{\sqrt{5}} \\ (D), |x| > \frac{1}{\sqrt{5}} \\ (SC), x = \pm \frac{1}{\sqrt{5}} \end{cases}$$

3. Arătați inegalitățile:

$$\frac{x^{2020}}{(x^2 + 1)^{2021}} < \frac{(\arctg x)^{2021}}{x} < x^{2020}, \quad \forall x > 0.$$

Soluție: Vom analiza prima parte a inegalității după cum urmează:

$$\frac{x^{2020}}{(x^2 + 1)^{2021}} < \frac{(\arctg x)^{2021}}{x} \Leftrightarrow \frac{x^{2021}}{(x^2 + 1)^{2021}} < (\arctg x)^{2021} \Leftrightarrow \frac{x}{x^2 + 1} < \arctg x$$

Considerăm $f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \arctg x - \frac{x}{x^2 + 1}$.

Analizăm:

$$f'(x) = \frac{1}{1+x^2} - \left(\frac{1}{x^2+1} - \frac{2x^2}{(x^2+1)^2} \right) = \frac{2x^2}{(x^2+1)^2} > 0, x > 0$$

Obținem că funcția este crescătoare pe $[0, \infty) \rightarrow f(x) > f(0)$. Se observă că $f(0) = 0$ deci

$$0 < \arctg x - \frac{x}{x^2 + 1} \rightarrow \frac{x}{x^2 + 1} < \arctg x.$$

Legat de partea a doua a inegalității propuse vom considera:

$$\frac{(\arctg x)^{2021}}{x} < x^{2020} \Leftrightarrow \arctg x < x$$

Fie funcția $g : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = x - \arctg x$. Vom calcula derivata acesteia:

$$g'(x) = 1 - \frac{1}{x^2 + 1} - \frac{x^2}{1 + x^2} > 0$$

Deci $g(x)$ este strict crescătoare. Prin urmare $g(x) > g(0) = 0 \rightarrow x > \arctg x$.

DIIn

$$\begin{cases} \frac{x}{x^2 + 1} < \arctg x \\ x > \arctg x \end{cases}$$

se obține inegalitatea din enunț.

Partea a II-a (funcții de mai multe variabile reale)

1. Se dă funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ definită prin

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{\arctg(x^2 y^6)}{\sqrt{x^4 + y^6}}, & (x, y) \neq (0, 0) \\ 0, & (x, y) = (0, 0). \end{cases}$$

Studiați existența derivatelor parțiale și diferențiabilitatea lui f în punctul $(0, 0)$.

Soluție: Studiem mai întâi continuitatea:

$$\lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} f(x, y) = \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} \frac{\arctg(x^2 y^6)}{x^2 y^6} \cdot \frac{x^2 y^6}{\sqrt{x^4 + y^6}} = 0$$

deci este continuă. Să observăm că:

$$\begin{cases} f(x, 0) = 0, & x \neq 0 \\ f(0, y) = 0, & y \neq 0 \end{cases}$$

Folosim definiția:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x, 0) - f(0, 0)}{x - 0} = 0 \quad (33)$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{f(0, y) - f(0, 0)}{y - 0} = 0 \quad (34)$$

Presupunem că f este diferențiabilă în $(0, 0)$ deci $df(0, 0) = \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0)dy = 0$.

Calculăm acum:

$$\lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} \frac{f(x, y) - f(0, 0) - df(0, 0)}{\sqrt{x^2 + y^2}} = \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} \frac{\arctg(x^2 y^6)}{\sqrt{x^2 + y^2} \cdot \sqrt{x^4 + y^6}} = \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} \frac{\arctg(x^2 y^6)}{x^2 y^6} \cdot \frac{x^2 y^6}{\sqrt{x^2 + y^2} \sqrt{x^4 + y^6}}$$

Deoarece

$$\left| \frac{x^2}{\sqrt{x^4 + y^6}} \right| \leq 1$$

și $\lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} \frac{y^6}{\sqrt{x^2 + y^2}} = \lim_{x \rightarrow 0, y^2 = px} \frac{p^3 x^3}{\sqrt{x^2 + px}} = 0$. Prin urmare f diferențiabilă în origine.

2. Considerăm funcția $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x, y) = (-3x + y) \cdot e^{-9x^2 - y^2}$.

a) Calculați derivatele parțiale și scrieți formulele pentru diferențialele de ordinul 1 și 2 ale funcției f într-un punct oarecare din domeniul funcției.

Soluție: Vom calcula mai întâi derivatele parțiale ale funcției f :

- $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = e^{-9x^2-y^2}(-3 - 18x(-3x + y)) = 3e^{-9x^2-y^2}(18x^2 - 6xy - 1)$
- $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = e^{-9x^2-y^2}(1 - 2y(-3x + y)) = e^{-9x^2-y^2}(6xy - 2y^2 + 1)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) = 3e^{-9x^2-y^2}(36x - 6y - 12x(18x^2 - 6xy - 1)) = -18e^{-9x^2-y^2}(54x^3 - 18x^2y - 9x + 4)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) = e^{-9x^2-y^2}(6x - 4y - 24y(6xy - 2y^2 + 1)) = 2e^{-9x^2-y^2}(2y^3 - 6xy^2 + 3x - 3y)$
- $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = e^{-9x^2-y^2}(6y - 18x(6xy - 2y^2 - 1)) = 6e^{-9x^2-y^2}(y - 3x - 18x^2y + 6xy^2) = \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}$

Putem scrie acum expresia diferențialelor de ordinul 2 și 2:

- $df(x, y) = \frac{\partial f}{\partial x}(x, y)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x, y)dy = e^{-9x^2-y^2} (3(18x^2 - 6xy - 1)dx + (6xy - 2y^2 + 1)dy)$
- $d^2f(x, y) = \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}dx^2 + 2\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}dx dy + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}dy^2$
- $= e^{-9x^2-y^2} \left(-18(54x^3 - 18x^2y - 9x + 4)dx^2 + 12(y - 3x - 18x^2y + 6xy^2)dxdy + 2(2y^3 - 6xy^2 + 3x - 3y)dy^2 \right)$

b) Determinați punctele critice, calculați matricea hessiană în aceste puncte și determinați punctele de extrem ale funcției f .

Soluție: Punctele critice sunt soluțiile sistemului:

$$\begin{cases} \frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = 0 \\ \frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 18x^2 - 6xy - 1 = 0 \\ 6xy - 2y^2 + 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 18x^2 - 2y^2 = 0 \\ 6xy - 2y^2 + 1 = 0 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} (3x + y)(3x - y) = 0 \\ 6xy - 2y^2 + 1 = 0 \end{cases}$$

- Dacă $y = 3x$ din a două ecuație obținem:

$$18x^2 - 18x^2 + 1 = 0$$

care nu are soluție:

- Dacă $y = -3x \rightarrow 36x^2 = 1 \rightarrow x = \pm \frac{1}{6} \rightarrow \begin{cases} x = \frac{1}{6} \rightarrow y = -\frac{1}{2} \\ x = -\frac{1}{6} \rightarrow y = \frac{1}{2} \end{cases}$.

Deci punctele critice vor fi:

$$\left(\frac{1}{6}, -\frac{1}{2}\right), \left(-\frac{1}{6}, \frac{1}{2}\right)$$

Scriem acum matricea hessiană în cele două puncte:

$$H_f(x, y) = \begin{pmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x, y) \end{pmatrix} = e^{-9x^2-y^2} \begin{pmatrix} -18(54x^3 - 18x^2y - 9x + 4) & 6(y - 3x - 18x^2y + 6xy^2) \\ 6(y - 3x - 18x^2y + 6xy^2) & 2(2y^3 - 6xy^2 + 3x - 3y) \end{pmatrix}$$

Avem:

- $H_f\left(\frac{1}{6}, -\frac{1}{2}\right) = e^{-\frac{9}{36} - \frac{1}{4}} \begin{pmatrix} -18\left(54\frac{1}{216} + 18\frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} - \frac{9}{6} + 4\right) & 6\left(-\frac{1}{2} - \frac{3}{6} - 18\frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} + 6\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4}\right) \\ 6\left(-\frac{1}{2} - \frac{3}{6} + 18\frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} + 6\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4}\right) & 2\left(-\frac{2}{8} - 6\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4} + \frac{3}{6} + \frac{3}{2}\right) \end{pmatrix}$
- $= e^{-\frac{1}{2}} \begin{pmatrix} 27 & -3 \\ -3 & \frac{1}{2} \end{pmatrix}$

Observăm că $\Delta_1 = 27e^{-\frac{1}{2}} > 0$, $\Delta_2 = e^{-1} \begin{vmatrix} 27 & -3 \\ -3 & \frac{1}{2} \end{vmatrix} = e^{-1} \left(\frac{27}{2} - 9\right) > 0$. Deci $\left(\frac{1}{6}, -\frac{1}{2}\right)$ este punct de minim local.

$$H_f\left(-\frac{1}{6}, \frac{1}{2}\right) = e^{-\frac{9}{36} - \frac{1}{4}} \begin{pmatrix} -18\left(-54\frac{1}{216} + 18\frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} + \frac{9}{6} + 4\right) & 6\left(\frac{1}{2} + \frac{3}{6} - 18\frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} - 6\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4}\right) \\ 6\left(\frac{1}{2} + \frac{3}{6} - 18\frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} - 6\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4}\right) & 2\left(\frac{2}{8} + 6\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{4} - \frac{3}{6} - \frac{3}{2}\right) \end{pmatrix}$$

$$= e^{-\frac{1}{2}} \begin{pmatrix} -18\left(-\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{3}{2} + 4\right) & 6\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2} - \frac{1}{4} - \frac{1}{4}\right) \\ 6\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2} - \frac{1}{4} - \frac{1}{4}\right) & 2\left(\frac{1}{4} + \frac{1}{4} - \frac{1}{2} - \frac{3}{2}\right) \end{pmatrix} = e^{-\frac{1}{2}} \begin{pmatrix} -99 & 3 \\ 3 & -3 \end{pmatrix}$$

Observăm că $\Delta_1 < 0$, $\Delta_2 = e^{-1} \begin{vmatrix} -99 & 3 \\ 3 & -3 \end{vmatrix} > 0$ deci $\left(-\frac{1}{6}, \frac{1}{2}\right)$ este un maxim local.

Partea a III-a (integrabilitate)

1. Să se calculeze integralele nedefinite:

$$\int \frac{dx}{(x^2 + 2)^2} \text{ și } \int \frac{2x^4 + 6x^2 - 5x + 11}{x^5 + 3x^4 + 4x^3 + 12x^2 + 4x + 12} dx.$$

Soluție:

$$\begin{aligned} \int \frac{dx}{(x^2 + 2)^2} &= \frac{1}{2} \int \frac{2dx}{(x^2 + 2)^2} = \frac{1}{2} \int \frac{x^2 + 2 - x^2}{(x^2 + 2)^2} \\ &= \frac{1}{2} \left(\int \frac{1}{x^2 + 2} dx - \frac{1}{2} \int x \cdot \frac{2x}{(x^2 + 2)^2} \right) \\ &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x}{\sqrt{2}} + \frac{1}{4} \int \left(\frac{x}{x^2 + 2} \right)' \cdot x dx \\ &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x}{\sqrt{2}} + \frac{1}{4} \cdot \frac{x}{x^2 + 2} - \frac{1}{4\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x}{\sqrt{2}} + \mathcal{C} \\ &= \frac{1}{4\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x}{\sqrt{2}} + \frac{1}{4} \cdot \frac{x}{x^2 + 2} + \mathcal{C}. \end{aligned} \tag{35}$$

Pentru a doua integrală vom încerca să descompunem polinomul de la numitorul raportului de sub integrală. Pentru aceasta căutăm mai întâi rădăcinile printre divizorii termenului liber. Acești divizori sunt:

$$\pm 1, \pm 2, \pm 3, \pm 4, \pm 6$$

Se observă că $x = -3$ este rădăcină a polinomului deci aceste se va scrie ca un produs dintre $(x + 3)$ și un alt polinom de grad 4.

$$x^5 + 3x^4 + 4x^3 + 12x^2 + 4x + 12 = x^4(x + 3) + 4x^2(x + 3) + 4(x + 3) = (x + 3)(x^4 + 4x^2 + 4) = (x + 3)(x^2 + 2)^2 \tag{36}$$

Pentru pasul următor vom descompune fracția de sub integrală în fracții simple după cum urmează:

$$\frac{2x^4 + 6x^2 - 5x + 11}{x^5 + 3x^4 + 4x^3 + 12x^2 + 4x + 12} = \frac{A}{x + 3} + \frac{Bx + C}{x^2 + 2} + \frac{Dx + E}{(x^2 + 2)^2}$$

Aducem la același numitor și obținem:

$$\frac{2x^4 + 6x^2 - 5x + 11}{x^5 + 3x^4 + 4x^3 + 12x^2 + 4x + 12} = \frac{A(x^2 + 2)^2 + (Bx + C)(x^3 + 3x^2 + 2x + 6) + (Dx + E)(x + 3)}{x^5 + 3x^4 + 4x^3 + 12x^2 + 4x + 12}$$

Avem de rezolvat următorul sistem de ecuații:

$$\begin{cases} A + B = 2 \\ 3B + C = 0 \\ 4A + 3C + 2B + D = 6 \\ 6B + 2C + 3D + E = -5 \\ 4A + 6C + 3E = 11 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} A = 2 \\ B = C = 0 \\ D = -2 \\ E = 1 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$I = \int \left[\frac{2}{x + 3} + \frac{1 - 2x}{(x^2 + 2)^2} \right] dx = 2 \ln |x + 3| + \frac{1}{4\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{x}{\sqrt{2}} + \frac{1}{4} \cdot \frac{x}{x^2 + 2} + \frac{1}{x^2 + 2} + \mathcal{C} \tag{37}$$

2. Calculați valoarea integralei:

$$\int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\sin^4 x + \cos^4 x}$$

Soluție:

$$\int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\sin^4 x + \cos^4 x} = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{1}{1 - 2 \sin^2 x \cos^2 x} dx \quad (38)$$

Putem folosi următoarea substituție trigonometrică:

$$t = \operatorname{tg} x \rightarrow x = \operatorname{arctg} t \rightarrow dx = \frac{1}{1+t^2} dt$$

Pentru capetele de integrare vom obține:

$$\begin{cases} x = 0 \rightarrow t = 0 \\ x = \frac{\pi}{4} \rightarrow t = 1 \end{cases}$$

Avem:

$$\sin x = \frac{t}{\sqrt{1+t^2}}, \cos x = \frac{1}{\sqrt{1+t^2}}$$

Integrala de calculat devine:

$$\begin{aligned} I &= \int_0^1 \frac{1}{1 - \frac{2t^2}{1+t^2} \cdot \frac{1}{1+t^2}} \cdot \frac{1}{1+t^2} dt = \int_0^1 \frac{(1+t^2)^2}{t^4 + 2t^2 + 1 - 2t^2} \cdot \frac{1}{1+t^2} dt \\ &= \int_0^1 \frac{1+t^2}{t^4 + 1} dt = \int_0^1 \frac{t^2 + 1}{(t^2 + 1)^2 - (\sqrt{2}t)^2} dt \\ &= \frac{1}{2} \int_0^1 \left(\frac{1}{t^2 + 1 + \sqrt{2}t} + \frac{1}{t^2 + 1 - \sqrt{2}t} \right) dt \\ &= \frac{1}{2} \int_0^1 \left(\frac{1}{\left(t + \frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + \frac{1}{2}} + \frac{1}{\left(t - \frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + \frac{1}{2}} \right) dt \\ &= \frac{1}{\sqrt{2}} \left(\operatorname{arctg}(\sqrt{2} + 1) + \operatorname{arctg}(\sqrt{2} - 1) \right) = \frac{1}{\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \frac{\sqrt{2} - 1 + \sqrt{2} + 1}{1 - (\sqrt{2} + 1)(\sqrt{2} - 1)} = \frac{1}{\sqrt{2}} \operatorname{arctg} \infty = \frac{\pi}{2\sqrt{2}} \end{aligned} \quad (39)$$

3. Calculați valoarea sumei:

$$\int_1^e \sqrt{\ln x} dx + \int_0^1 e^{x^2} dx.$$

Soluție: Vom analiza mai întâi prima integrală: $I = \int_1^e \sqrt{\ln x} dx$. Pentru a o calcula vom folosi schimbarea de variabilă:

$$t = \sqrt{\ln x} \rightarrow x = e^{t^2} \rightarrow dx = 2te^{t^2} dt$$

Pentru capetele de integrare avem:

$$\begin{cases} x = e \rightarrow t = 1 \\ x = 1 \rightarrow t = 0 \end{cases}$$

Integrala de calculat devine:

$$I = \int_0^1 2t^2 e^{t^2} dt = te^{t^2} \Big|_0^1 - \int_0^1 e^{t^2} dt$$

Deci suma este:

$$\int_1^e \sqrt{\ln x} dx + \int_0^1 e^{x^2} dx = 1 - \int_0^1 e^{t^2} dt + \int_0^1 e^{x^2} dx = 1.$$